

SLOVENEČ velja
po pošti na vse strani Jugo-
slavije in v Ljubljani:
za celo leto naprej . K 240—
za pol leta 120—
za četrt leta 60—
za en mesec 20—
Za inozemstvo celoletno K 420—
Sobotna izdaja:
za celo leto K 40—
za inozemstvo 55—

SLOVENEČ

Inserati:
Znositelna petivrstica (39 mm
široka in 3 mm visoka ali nje
prostor)
za enkrat . . . po K 6—
poslana itd. . . po K 9—
Pri večjem naročilu popust.
Najmanjši oglas 59/9 mm K 15.
Izbaja vsak dan izvzemši
ponedeljka in dneva na praz-
niku ob 5. uri zjutraj.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; neizbrana pisma se ne
sprejemajo. Uredn. telef. št. 50, upravn. št. 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun poštne hran.
Ljubljanske št. 650 za naročnike in št. 348 za oglase,
avstr. in češke 24.797, ogr. 23.511, bosn.-herc. 7583.

Ivan Mazovec:

„Slovenački jezik.“

II.

Najpreje je treba obsoditi način, kako se dr. Momčilo Ivanič skriva za hrbet velikemu učenosti Jagiću, kako Jagić rine naprej v dokazilo svojih trditve, ki jih ni toliko narekova-
lo teženje po resnici, kolikor pa velikosrbska vzgoja in ono bolešno teženje po hegemoniji.

Troedini narod Srbov, Hrvatov in Sloven-
cev je zaenkrat samo — kavarniška fraza, ki jo uporablja gospoda, ki nima stika s širokimi ljudskimi masami in ki zato tudi ne pozna mišljenja in teženja srbskega, hrvatskega in slovenskega kmeta, obrtnika in delavca. Iz tega nepoznanja razmer izvirajo tudi mnogošte-
vilne napačne odredbe, ki dražijo mase, jih medseboj hujskajo in odtujujejo, mesto da bi jih zbliževale in polagoma, neopažno in nepri-
siljeno nivelirale. Mi nismo še enoten narod, pač pa so dani mnogi predpogo-
ji, da polagoma potom evolucije postanemo; vsako revolucijo in nasilno niveliranje odklanjamo kot nesocialno, nede-
mokratično. Cemu trditi v ustavi neresnične stvari? Ena neresnica rodi drugo, ta tretjo, itd., dokler ne nastopi oni bridki trenotek, ko je treba pogumno pogledati resnici v oči. Za-
kaj ne bi tega storili takoj?!

V istem članku, s katerim se skriva dr. Ivanič, pravi Jagić o Slovenih, ki so se na-
selili na Balkanu tja doli do Soluna in Cari-
grada, a na severu in zapadu do Donave in Čedada: »Velika jezikovna sorodnost stopnje-
ma en poleg drugega razvrščenih dialektov vseh onih Slovencev je nudila zadostne predpo-
goje celo za ustvaritev enotnega književnega jezika, samo če bi bilo tudi takratno politično-versko življenje za to razpoloženo.«

Zalibog, da takratno politično-versko živ-
ljenje za ta veliki daljni cilj, ki tudi piscu teh vrstic kot nekaj izredno lepega lebdi pred oč-
mi, ni bilo razpoloženo. Zato tudi Jagić v svoji zgoraj omenjeni razpravi izrecno povdarja, da se bo v primerjalnem delu jugoslovanske go-
vorice omejil le na primerjanje jugoslovanskih jezikov, ki so, kar pač vsakdo ve, bol-
garščina, srbohrvaščina in slovenščina, torej v sedanjih razmerah trije knjižni jeziki, v resnici pa veliko večje število narodnih narečij.

Jagič torej prizna slovenščino kot knjižni jezik, zato nas neizprosno stališče dr. Ivaniča ne gane preveč. Pa oglejmo si še druge trdit-

ve dr. Ivaniča! Hrvatje so sprejeli — srbsko štokavsko narečje! Kdo more trditi, da je što-
kavsko narečje samo srbsko, da ni tudi muslimansko, oziroma hrvatsko? Najpreje se je raz-
vilo što-kavsko narečje v knjižni jezik v staroslavnem Dubrovniku. Ali naj morebiti v so obširno dubrovniško literaturo smatramo za srbsko? Kdor bi kaj takega trdil, je neoli-
kan in neomikan šovinist, ki trdi neresnico in obenem žali, v tem slučaju Hrvate.

Druga taka trditev je, da je učenjaka Ko-
pitarja zmagal — avstrijski politik Kopitar... nevarno je, sedanje politično-kulturne razmere projicirati na prejšnje dobe in na tej podlagi tvoriti različne sodbe ali celo obsodbe. Če se mi danes z železnico vozimo iz Ljubljane v Beograd, s tem še ni nujno potrebno, da bi se bil moral tudi častivredni Sokrat z muhastim Alkibiadom na isti način voziti iz Aten v Pirej. Kopitar še ni bil toliko informiran o vsem je-
zikovnem problemu na slovanskem Balkanu, kot na primer današnji slavisti. Drugič je pa v njem govorilo toplo slovensko srce, ki je v kajkavcih čutilo in želelo imeti Slo-
vence... In ker se mu to ni posrečilo, odtod potem ona užaljenost in krivični ukor Hr-
vatom! Z avstrijsko politiko to nima dosti opravka. In kdor vpoštevata takratne težke raz-
mere v slovenskih deželah, germanizacijo, šta-
jerski pa tudi koroški partikularizem in anti-
patijo do »Kranjcev«, ta se bo še čudil, da smo se vseeno združili v enoten knjižni jezik. Kdor misli, da bi se bili tiste čase lahko zedinili na podlagi što-kavskega narečja, slo-
bodno mu, toda za resnega ga ne smemo sma-
trati. Vedno je bilo in bo dosti idealistov, ki si kako stvar tako pristržno zažele, da si misli-
jo, da je z željo že vse tudi izpeljano, in kakor slepi ne vidijo celega gozda ovir, ki jih obda-
jajo, dokler jih kak nepričakovani dogodek nemilo ne zbudi iz njihovih brezplodnih san-
jarij.

In Prešeren, da »ni hotel pisati v što-kav-
skem srbskem narečju...« Ne »ni hotel,« gos-
pod doktor Ivanič, ampak »ni znal« in zato »ni mogel!« Stanko Vraz se je silil k temu, zato pa tudi danes ni več toliko v časti kot pesnik ilirizma, čigar pesmi so vse polne slovenizmov, pač pa raste njegova veljava, ki si jo je pridobil kot kritik, globoko čuteč estet in organizator literarnega dela. Zdi se, da je tudi dr. Ivanič eden izmed tistih ideologov, ki mislijo, da se da jezik, to najintimnejše dolgo-
stoletno duševno doživetje ljudskih mas, kar meninč tebinč menjati kot srjca v nedeljo. Tako menjavanje se lahko z zgoraj označeno »pristržno željo« vrši po kavarnah pri zelenih

* In, o groza, tudi Bolgari so što-kavci in zapadni Bolgari celo e-kavci!

* Seveda dr. Ivanič ne morem prišteva-
ti k tem slavistom, dokler se ne izpopolni v marsikaterih stvarih. Vsaj čakavev naj ne za-
menjuje s — kajkavci!

* ki nam je po dr. Ivaničevem mnenju še-
le stvoril slovensko književnost in knjižni jezik.

mizah, nikakor pa ne med masami. In mase odločajo!

Dr. Ivanič naj torej nikar ne išče šovini-
stične in slepe ljubezni pri onih članih ustav-
nega odbora, ki so glasovali za »slovenački je-
zik«, marveč naj raje potrka na svoja ponosna prsa in si izpraša vest, če je njegova skrb za »ono pest življa«, ki se še imenuje Slovenci in se poslužujejo v govoru in celo v pisavi slo-
venskega jezika — če je ta njegova srčna skrb res čisto nesebična... Kajti povemo mu na-
ravnost, da si svojega jezika ne damo kar ta-
ko čez noč vzeti oziroma degradirati na navad-
no narečje. Tega ne pusti od Adama Bohoriča do Otona Zupančiča cela vrsta genijev, ker se globoko zaveda, da bi s tako nasilno unifi-
kacijo celo Slovenijo v literarnem in sploh umetniškem oziru spremenili v — pobeljen grob... Svobodni hočemo biti med svobodni-
mi, enakopravni med enakopravnimi, bratje med brati. Res je med nami peščica ljudi, ki ni srečna, če ni pod komando, ki ni več za-
dovoljna s pošteno slovensko srjaco, marveč je ročno smuknita v košuljo... Naj imajo svoje veselje, predvsem še, ker ne vedo, da se jim pravi Srbi, ki zaničujejo robske duše, pomilo-
valno smejejo.

Tem našim jugoslovanskim hura-srbom, ki so menda popolnoma pozabili na tužni Koro-
tan in na nesrečno Primorje, bi bilo pač treba še nekaj prišepniti na uho. Najpreje naj se na-
učur tuščine — nemščino v splošnem znajo — ker jim bo zelo koristila, ko se bodo sprehajali

Pustolovstvo ekscesarja Karola.

LDU Dunaj, 31. marca. (DunKU.) Današ-
nji dunajski listi priobčujejo govorice, da se je na Zapadnem Madžarskem proglasila voja-
ška diktatura, ozir. da se bo v kratkem pro-
glasila. To je baje odredil zapadno-madžarski guverner grof Sigray, ki je postal pristaš biv-
šega kralja Karla. Čete štejejo 15.000 mož in so se podredile poveljstvu bivšega kralja. Pri-
pravljeni so, korakati z njim proti Budimpe-
šti pod vodstvom polkovnika Leharja. Kakor poročajo listi iz Budimpešte, je več madžar-
skih ministrov, med njimi dr. Dratz, odpoto-
valo v Ogrsko Sobotico (Szombathely), da bi ponovno konferirali z ekskraljem. Grof Jurij Andrassy se je s svojimi somišljeniki popol-
noma postavil na stran bivšega kralja Karla. »Neue Freie Presse« poroča iz Budimpešte, da ondi popolnoma mirno presojajo položaj. Parlamentarni krogom je znano, da so poga-
janja ententnih diplomatov z madžarsko vlado toliko dozorela, da bo ekskralj v par dneh za-
pustil deželo. O govoricah, da bodo zapadno-
madžarske čete korakale proti Budimpešti, ne vedo ondi prav ničesar. Te vesti označujejo kot popolnoma neresnične.

LDU London, 30. marca. (DunKU.) Ka-
kor doznava Reuterjev urad, angleška vlada pod nobenim pogojem ne namerava dovoliti vzpostavitve nekdanje monarhijske Habsburgov-
cev, ker si je svesta, da bi povratek bivšega kralja na prestol utegnil imeti za posledice

po čaršijah naših jugoslovanskih mest. Nato naj pogledajo kako »hrvatsko« slovnico, nato pa »srbsko«, pa bodo z grozo opazili, da se ta dva »najbližja« rodna brata niti v termino-
logiji dosedaj nista mogla zediniti. Naj pogle-
dajo v kako »hrvatsko« trgovačko dopisivanje, potem pa naj to primerjajo s kako »srbsko« trgovačko korespondencijo, pa bodo opazili isto. Naj poslušajo kakoga »hrvatskega« želez-
ničarja v »hrvatskem« brzovlaku, kake službe-
ne termine rabi, pa naj jih zopet primerjajo s termini, ki jih rabi »srbski« železničar v bel-
grajskem »brzem vozcu«. Opozarjam jih tudi da nekateri srbski uradniki v belgrajskih mi-
nistrstvih svojim hrvatskim, da še celo sloven-
skim kolegom dajejo akte, ki pridejo iz Za-
greba, da naj jih prevedejo v — srbski je-
zik... itd. itd. In v to zmedo in zmešnjavo se mešajo še slovenski, svojega rodu se sramujo-
či desperadosi... Naj vendar vsaj toliko po-
čakajo, da se Hrvatje in Srbi bratsko in v lju-
beznijo med seboj dogovore in ujedinijo. Saj je na obeh straneh dosti plemenitih, daleko-
vidnih mož. Naj omenim od Srbov samo nepo-
zabnega prerano umrlega Škerlića. In ko se to ujedinenje med dvema najbližjima brato-
ma izvrši, kar ne bo baš lahko delo, potem pa tudi naši brezspolni nepočakanci lahko na-
pravijo svoj kulturni hari-kiri. Kar je pa še drugih Slovencev, in upam da bodo ti v večini, bodo pa kot ravnopravni bratje segli srbskim in hrvatskim bratom v roke. In to bo pravo ujedinenje!

razne mednarodne zapletitjaje in bi ogrožal mir v Osrednji Evropi.

LDU Dunaj, 31. marca. (DunKU.) Po poro-
čilih listov so imela tukajšnja ententna posla-
ništva ponovno konferenco pri državnem kan-
celarju dr. Mayrju. Pri teh porazgovorih se je ugotovilo, da se zavezniske države v tem strin-
jajo, da se mora navedena madžarska zadeva čimprej spraviti s sveta. Zvezni kancelar je ententnim zastopnikom pojasnil stališče av-
strijske vlade glede dogodkov na Madžarskem ter jih je obvestil o vsebini izjav, ki jih name-
rava jutri popoldne podati v odseku za zunanje stvari avstrijske narodne skupščine. Po »Neue Freie Presse« bo avstrijska vsada v bistvu za-
stopala stališče, da se ne sme vmešavati v no-
tranje zadeve Madžarske, da pa bo odločno odklonila vsak poizkus, potegniti Avstrijo v vrtnice najnovejših dogodkov v madžarski dr-
žavi. Popoldne je imel državni kancelar dr. Mayr daljši razgovor s člani načelnikstva social-
no-demokratske stranke. Prišel je tudi k seji zveze socialno-demokratskih poslancev. V po-
razgovoru se je ugotovilo popolno soglasje na-
ziranj. Zvečer je bila šeja krščansko-socialne stranke, kateri je prisostvoval tudi zvezni kan-
celar dr. Mayr in nekaj članov vlade.

LDU Dorn, 31. marca. (DKU.) »Jour-
nal de Geneve« ugotavlja, da je bivši kralj Karel prelomil svojo besedo, ki jo je dal Švici in izjavlja, da se Švica ne bo pri-

LISTEK.

Fran Radešček:

Preko Albanije.

(Dalje.)

Hotel sem v vojašnico, da dobim tam-
kaj vsaj prenočišče, toda straža pred vrati prostornega, ograjenega vežbališča, kjer se je nahajala vojašnica, me ni pustila no-
ter. Taval sem še nekaj časa okrog, nato sem se pa odločil in vstopil v veliko novo poslopje, v katerem so bile črnogorske dr-
žavne oblastnine. Črnogorski vojak me je vprašal pri vhodu, koga iščem, nakar sem mu odgovoril, češ, da sem sluga adjutanta srbske »vrhovne komande«, ki je tudi ime-
la svojčasni sedež v tem poslopju, kar sem slučajno zvedel že prej. Še dobro, da mi je to prišlo na misel, ker bi drugače ne prišel v poslopje. Nekaj drugi črnogorski vojak me odpelje v drugo nadstropje, tu pa zveza, da je adjutant že odšel. Ko sem zatrdil Črnogorcu, da mi je naročeno po-
čakati adjutanta, me je pustil na širokem hodniku in se vrnil na svoje mesto. Komaj je odmaknil pete, se takoj zlekнем v naj-
temnejši kot z redkimi petrolejkami le sla-
bo razsvetljenega hodnika, se stisnem v klopko in zadremam. Kmalu me nekdo

trdo strese za rame. Ko se ozrem, zapa-
zim dva oborožena Črnogorca. Osorno me vprašata, kaj delam tu. Mirno odgovorim, da spim. Nato pa jima pojasnim, češ, da sem sluga, ki čaka svojega gospodarja po njegovem naročilu. To je pomagalo in celo noč sem imel mir.

Drugi dan v Skadru.

Čim se je zdanilo, sem zapustil svoj »hotel«, se umil pri prvem vodovodu, na katerega sem naletel, nato pa sem začel tuhtati svoj dnevni program. Prva stvar je bila, da zmenjam bankovec v perperje. Po uličnem hodniku prižvižga neki Turčinčič, katerega povprašam, kje je kakšna menjal-
nica. Fant mi nato sam ponudi osem perperjev za bankovec. Po kratkem prereka-
nju sva se pogodila za deset perperjev. Se-
daj sem bil napol na konju. Grem kar po ulici navzdol in pridem k lesenemu mostu čez Bojano, na kateri je bilo nekoliko ve-
likih čolnov in dva napol potopljena par-
nička. Tam v ozadju sem zagledal glasovi-
to Skadersko jezero, iznad mosta pa pro-
slavljeni Taraboš.

Tu sem si torej kupil pri kmetičah za perper košček nekega čudnega peciva. Med koruzno moko je bila pomešana še zelena čebula in česen, seveda samo steb-
lo. To zeleno, ploščnato jed so naši vojaki, katerih je bilo v Skadru vse polno, zelo ra-

di kupovali. Slaščica to sicer ni bila, ven-
dar pa je potolažila glad, dasi je z veliko težavo polzela po goltancu navzdol.

Druga točka mojega programa je bi-
la, da dobim svojo plačo, katere že dva meseca nisem prejel. Napotim se torej iskat po Skadru ravnateljstvo srbskih dr-
žavnih železnic. Kmalu najdem neke svoje znanke, ki mi povedo, da je to ravnatelj-
stvo v srbski šoli, kjer je bilo tudi ministr-
stvo notranjih zadev.

Srbska šola v Skadru.

Hiša je enonadstropna in nedaleč od glavne vojašnice, takoj ob ulici izza javne-
ga vrta. Zunanost te šole bi ne vzdržala primere z našimi slovenskimi enorazred-
nicami na kmetih.

Skoraj pred samim šolskim poslopjem naletim na znanke. Prvi je bil Venceslav Smrekar, od katerega sem zvedel, da pri-
haja iz Podgorice v Črnigori. V kratkih be-
sedah mi je opisal potovanje svoje, svoje družine in drugih Slovencev-civilistov. Morda ne bo odveč, če vpletem tudi to njihovo pot v svoj opis.

Umik civilnih oblasti in prebivalcev.

Ko so Bolgari pri Vranji presekali že-
lezniško progo Niš-Skopje vsled nezanes-
ljivosti Macedoncev, katere so takorekoč v zadnjem hipu vtaknili pod orožje in jih

poslali proti — Bolgarom, je ostal le še skoplanski »dobrovoljski odred«, ki je z obupnimi protinaskoki poskušal ohraniti železniško zvezo s Skopljem. Med mnogi-
mi žrtvami desetkovanih dobrovoljcev je obležal pod nasipom proge tudi Franc Grabovec, kmet iz Mirne peči na Dolenj-
skem in zvest pristaš SLS. Bog mu da več-
ni mir in pokoj! Od Slovencev je ostal pri življenju, toda s pohabljenjo roko, le Vlad. Miselj, jurist iz Ljubljane, ki je pozneje študiral na univerzi v Cambridgeu.

Ta poraz je napravil strahovit vtis v Nišu. Kar je moglo, je že prej zapustilo drugo srbsko prestonico. Vlada in državne oblasti so se odpravile v Kragujevac, da bi se prebivalstvo ne razburjalo, ponoči kar se je dalo in kar še ni bilo evakuirano. Sedaj so se še zadnji ostanke z mrzlično naglico pripravljali za odhod. Kar je še ostalo v Nišu vozov, vse so jih rekvirirale oblasti za prevoz državnih stvari. Mnogi ob-
lastni brezvestneži so veliko svojih ne-
potrebnih zasebnih stvari vozili med dr-
žavno prtljago, dočim so ubogi otročki napol nagi in bosi capljali po snegu in v najhujšem mrazu peš s svojimi same sebi prepuščenimi materami za dolgo vrsto na-
tovorjenih vozov. Mnogo teh malčkov je našlo v snegu svojo zadnjo — posteljico!

(Dalje.)

zadevala zopet odpreti vrata in mu dovoliti, da bi užival njeno gostoljubnost.

LDU Rim, 30. marca. (Stefani.) Glede prihoda bivšega kralja Karla v Budimpešto piše »Giornale d'Italia«, da bi se Italija in zavezniki odločili uprli restavraciji Karla in zahtevali iztiranje iz Mažarske. — »Corriere d'Italia« pravi, da vlada med Italijo in nasledstvenimi državami bivše avstro-ogrske monarhije popoln sporazum glede zadržanja napram restavraciji razkralja Karla.

LDU Washington, 31. marca. (Brez-žično.) »Public Ledger« v Filadelfiji objavlja brzojavko svojega pariškega dopisnika, ki veli, da so zastopniki entente v Budimpešti že poslali španskemu kralju brzojavno prošnjo, da se bivšemu kralju Karlu v Španiji dovoli azil. Dopisnik doznava nadalje iz verodostojnega francoskega vira, da zahteva Francija brezpogojno izvedbo mir, pogodbe v Neuillyju in da ne bo odobraval obolenih odredb, ki bi ogrožale Italijo in nasledstvene države. Jasnó je, da bi restavracija Habsburžana v Budimpešti povzročila neizvedbo neuillyjskega miru in dovedla vzpostavitev stare Ogrske. Francoski zastopnik v Budimpešti je že poslal ministru za zunanje posle noto, ki govori o zadržanju vlade zoper restavracijo Karla Habsburškega za kralja Mažarske.

LDU Bern, 30. marca. (ŠBA) Vesti o prihodu bivšega kralja Karla v Budimpešto so zbudile presenečenje v zvezni zbornici. O odpotovanju bivšega kralja ni bilo nikomur nič znano. Švicarska oblastva tudi ne vedo nič glede potnega lista. Nadaljuje se preiskava o načinu, kako se je vršilo odpotovanje iz Švice. Glede eventualnega povratka v Švico in glede bivanja na švicarskem ozemlju si zvezni svet pridržuje svoje odredbe.

LDU Budimpešta, 30. marca. (MKU) V zvezi z obiskom razkralja Karla na Mažarskem, ki se je zgodil, ne da bi bili odgovorni krogi na Mažarskem za to vedeli, prinaša dunajski »Achtuhr-abendblatt« izjavo dr. Schagerja glede vesti, da se je polkovnik Lehar s svojimi četami vred dal na razpolago kralju, da je madžarski brzojavni in dopisni urad izjavil, da so take trditve tendenciozne izmišljotine.

LDU Pariz, 31. marca. (Dun. KU) Protest zavezniških vlad proti vpostavitvi Habsburgovcev je francoski poslanik v imenu zavezniških velesil izročil madžarski vladi v torek zvečer.

LDU Dunaj, 31. marca. (Dun. KU) Kakor doznava »Korrespondenz Herzog«, je precej verjetno, da bo razkralj Karl počakal uspeha jutrišnje seje madžarske narod-

ne skupščine, preden bo odšel iz Madžarske.

LDU Dunaj, 31. marca. (Dun. KU) Nekateri večerni listi poročajo, da je razkralj Karl izjavil, da se pogaša z državnim upraviteljem Horthyem na podlagi tega, da se zadovolji z madžarsko kraljevsko krono.

LDU Budimpešta, 31. marca. (MKU) Vsled požara, ki je snoči izbruhnil v Gizelem parnem mlinu, je zgorelo tudi štiri nadstropno žitno skladišče, v katerem je bilo 30 vagonov koruze. Ob pol osmih zjutraj je bil požar omejen.

LDU Pariz, 31. marca. (Havas) Časopisje soglasno obsoja delovanje razkralja Karla, ki bi lahko povzročilo v Srednji Evropi resne kršitve mirovnih pogodb. Časopisje odobrava zadržanje in postopanje francoskega zastopnika v Budimpešti. — »Echo de Paris« izjavlja z ozirom na izjavo razkralja Karla, po kateri računa ta baje s podporo francoske vlade, da je bil razkralj najbrže popolnoma napačno in pa tendenciozno poučen. Francoska vlada je vedno zasledovala smernice, ki so smernice zavezniških sil.

LDU Dunaj, 31. marca. (Dun. KU) Odsek za zunanje zadeve je na svoji današnji seji najprej izvolil posl. dr. Gürtlerja za predsednika. Pričetkom seje je zvezni kancelar dr. Mayr poročal o demaršah češkoslovaške, jugoslovanske in romunske vlade v Budimpešti in o tem, da so te države zahtevale, naj se bivši cesar Karol takoj odstrani iz Mažarske. Izjavil je, da je madžarski opravnik Masirevič bil pri njemu in mu naznanil, da bo razkralj Karol v kratkem odšel v Švico. Švicarski poslanik Burghardt je naznanil, da Švica nima nič proti temu, da se razkralj povrne tja. Povratek se bo izvršil v sporazumu z mažarsko in švicarsko vlado, ki bosta izvedli tudi potrebne varnostne odredbe. Tekom seje je zvezni kancelar dr. Mayr še razpravljal o tem, pod kakšnimi okoliščinami se je Karlu posrečilo, da je potoval preko avstrijskega ozemlja na Mažarsko in kakšne varnostne odredbe so se sedaj odredile, da ne bi mogel povzročiti kakih nemirov na svojem povratku. Poudarjal je, da je treba na vsak način zavarovati Avstrijo pred posledicami dogodkov, ki se sedaj vršijo na Mažarskem. Nato je zvezni kancelar poročal o svojem potovanju v London in Pariz.

LDU Berlin, 31. marca. (Wolff) Večerni listi se pečajo s položajem, ki je nastal za Mažarsko vsled povrnitve razcesarja Karla, in se strinjajo v tem, da je s tem pučem nastala nevarnost za vso Osrednjo Evropo. Vendar pa upajo, da se bo bivši cesar kmalu odstranil, ker to energično zahteva mala ententa.

Vladni ukrepi proti pustolovščini razkralja Karla.

Sporazum med Jugoslavijo, Češkoslovaško in Rumunijo.

Belgrad, 31. marca. (Izvirno) Na poslednji seji ministrskega sveta je bilo sklenjeno, da se ukrenejo vse potrebne vojaške odredbe radi dogodkov na Mažarskem. Izvedena je koncentracija pehote in konjice na mažarski meji. Sporazumno s Češkoslovaško in Rumunijo bi imele te vojaške enote v slučaju instalacije Karla v Budimpešti prekoračiti mejo in zasesti Mažarsko. Vesti o prihodu Karla na Ma-

žarsko so se že dalje časa pojavljale ter je bila vlada po zaupnih informacijah o vsej akciji poučena. Včeraj je min. predsednik Pašić konferiral z italijanskim in rumunskim poslanikom ter se obrnil tudi na ententne vlade, naj označijo svoje stališče napram dogodkom na Mažarskem. Pričakuje se, da bo naša vlada že danes ali jutri mažarski vladi napovedala vojaško posredovanje. Položaj je zelo resen.

Aneksijska slavnost v Ogleju.

Fašistovski škandal.

29. marca so Italijani priredili veliko aneksijsko slavnost v starodavnem Ogleju. Najbolj se je za to stvar prizadeval goriški deželni komisar Pettarin, ki je izdal tudi slovenska povabila na naše ljudi, ki se pa slavnosti niso udeležili razun tistih, ki so bili naravnost primorani kakor n. pr. goriški nadškof dr. Sedej.

Zjutraj so gremeli topovi, vojaška godba, mnogo društev in zastav in seveda neizogibni fašisti. Nato je g. Pettarin prebral aneksijski dekret in je godba med pokanjem topov intonirala kraljevski marš. V starodavni baziliki se je vršila slovesna služba božja, ki jo je služil tržaški škof, mons. Bartolomasi. Prisostvovali so od visokega klera videmski nadškof Rossi, goriški nadškof dr. Sedej in poreški škof Pederzoli. Mons. Bartolomasi je tudi govoril slavnostni cerkveni govor; razun nekaj patriotičnih besedi je poudarjal zgolj veliki zgodovinski in kulturni pomen Ogleja.

Med tem so se zbrali fašisti in protestirali, da je vlada za predstoječe volitve v parlament goriškemu volivnemu okrožju priklonila bivše kranjske in koroške de-

žele, mesto da jih vse spoji v videmskim volivnim okrožjem, da se tako odje Slovincem kolikor mogoče več mandatov.

Oficijelni udeleženci so se zbrali na banketu. Govorili so g. Pettarin, civilni generalni komisar Mosconi, senator Hottis in nadškof Rossi, ki je poudarjal potrebo notranjega miru in sloge. Na banketu so se pa prikradli nekateri fašisti, ki so vpriporili škandal. Začeli so motiti med govorom Pettarinija in Mosconija, kričoč: »Parli monsignore Sedej!« — »Naj govori škof Sedej!« Ker to ni pomagalo vstane neki fašist Graziani in javno nesramno žali goriškega nadškofa dr. Sedeja. Škandal je bil gotov, nastalo je vpitje, ki se ne da porisati. V čast senatorjem, komendantjem in pričujočim gostom treba povedati, da so se vsi brez izjeme (okolu 250) potegnili za nadškofa, protestirali proti nesramni žalitvi in v znamenje protesta sredi banketa z vsemi škofi vred zapustili dvorano. Tako so Italijani za eden škandal in za eno blamažo bogatejši.

Pravega navdušenja med Furlani ni bilo nobenega. Škandala na banketu laški listi ne omenjajo; jih je preveč sram.

Nova fašistovska nasilja nad Slovani.

Zažgana knjižnica. — Napad na dr. Červarja. — Ponočni vliom v hišo. — Naskok z revolverji na »Casino des Etranges«. — Napad na odvetniško pisarno dr. Červarja in dr. Uliksa Stangarja in opustošenje pisarne. — Zadržanja oblastva.

V noči od četrta 24. marca na petek so vdrli fašisti s ponarejenimi ključi v Narodni dom na Voloskem. V poslopju so odprli čital-

nico in odnesli iz omar bogato knjižnico. Knjižnico, ki je štela približno 1000 zvezkov, so spravili v vreče ter odpeljali z vozom v Crni-

kovico, kjer so jo nemoteno zažgali. Skakali so okoli ognja ter vpili: eja, eja, alala. — Na veliko soboto zvečer so v Opatiji vdrli fašisti v hišo dr. Červarja. Iskali so dr. Červarja. K sreči ni bilo doma niti njega niti njegove žene. Načelnik čete je bil neki Suban. Pod njegovim vodstvom je naskočila divja četa s samokresi in bodali tudi Casino des Etranges, kjer je bilo zbranih okoli 100 oseb. — Besni, da se jim ni osrečilo, se polastiti osebe dr. Červarja,

Rudarska republika v Istri.

Vsled fašistovskih zlorestov v Trstu, pa tudi vsled slabih mezdnih razmer štrajkajo vsi rudarji v premogovnikih ob reki Raši, oziroma v Labinsko-puljskem okraju v Istri. Štrajk traja že cel mesec. Zanimivo je, da so štrajkujoči delavci, da se zavarujejo proti vpadom fašistov, zasedli ves veliki premogovni rajon in ustanovili svojo vlado.

Delavska vlada ima na razpolago rdeče garde, izdaja naredbe, je prepovedala vsemu prebivalstvu razun delavcem nošnje orožja, nadzoruje vsa promet, vrši preiskave, izdaja potne dokumente in izganja neljube osebe.

Ves rajon je vrhutega miniran. Mine so položene po vseh glavnih rovi, pod uradnimi poslopji, pod veliko zalogo premoga in celo pod most nad Rašo. Zvezane so potom električnih kablov tako, da mo-

Politične novice.

Dr. Korošec v Dalmaciji. Iz Sinja poročajo, da je tja prispel dr. Anton Korošec in bil svečano sprejet. Zbralo se je na tisoče ljudstva, ki ga je navdušeno pozdravljalo. Vršila se je velika javna skupščina, ki je mirno in svečano potekla. Enoglasno se je sklenilo, da mora Jugoslovanski klub zahtevati, da se imenuje naša država Jugoslavija. Ustave se ne more narediti brez soglasja velike večine Hrvatov in Slovencev. Ako pa bi se sprejela brez njih, je oni ne morejo priznati. Svoboda veri se mora pustiti, veronauk pa mora ostati v šolah kot obligaten predmet. Agrarno vprašanje se mora rešiti nepristransko. — Dr. Korošec je imel velike shode tudi v Splitu, Dubrovniku, Imotskem in drugih mestih. Vsa javnost stoji pod dojmom njegovih stvarnih in temeljnih govorov.

† Pustolovstvo ekscesarja Karola dobiva proti vsemu pričakovanju resno lice. Karol se že nekaj dni sprehaja po Ogrskem, zastopniki entente se posvetujejo, ekscesarja pa še zdaj niso odpravili, kamor spada. Cedaljebolj se pojavlja sum, na kar namigujejo tudi nekateri italijanski listi, da stoji za Karlom neka velesila, ki bi najbrž rada iz Ogrske napravila reakcionarni jez proti Rusiji, katere se gotovi gospodje v Parizu bojijo kakor peklenišček križa. Če bo slabotni Karol, ki je s svojo nezmožnostjo zapravljal nekdanjo državo, sposoben za tako nalogo, je seveda drugo vprašanje. Na vsak način pa obstoja nekaka mala ententa in svojčas so naši državniki spričo splošnega ogorčenja zaradi rapalske pogodbe povzdigovali v deveto nebesa vrednost trajnega sporazuma z Italijo, glasom katerega se je baje izključila vsaka možnost restavracije Habsburžanov. Kje je danes tista tajna pogodba, ki je g. Vesniću prinesla visoko odlikovanje? Zdi se, da so takrat našo javnost debelo nalagali, kajti Karol se tako nemoteno mudi v Ogrski Sobotici in zapravlja ondotno garnizijo, kakor je nemoteno prišel tja, dasi so o njegovih namerah diplomatski krogi bili že dobro informirani, Italija pa dozda ni z mazincem ganila, da bi nadležni Karol pobral šila in kopita. Ali naj se zgodi na Ogrskem to, kar se je zgodilo na Grškem? Energično zahtevamo, da naša vlada zaveznikom dopove, da se z našimi živlenskimi interesi ne smejo igrati in da jugoslovansko ljudstvo ne trpi, da bi se ogrožal mir s takimi pozikami kakor je restavracija nesposobnega slabšča v bogvekakšne namene. Voditeljem naše zunanje politike pa bi bilo svetovati, da se emancipirajo od zavezniškov, ki nas na vsakem koraku le izkoriščajo in varajo in da se orientirajo čisto po svoje, saj ententa od dne do dne bolj razpada. Kar se pa tiče Karola, menimo, da zadostuje, če naša država skupaj s Češko in Rumunijo pokaže svojo odločno voljo, da izgine in se na stroške zavezniškov odpravi v Španijo ali magari v Maroko. Tako pa menda le še nismo odvisni od Pariza, da bi morali mirno gledati, kako se poslaniki v Budimpešti posvetujejo, ukrenejo pa nič. Reakcionarni puč Habsburžana na Ogrskem je provokacija, ki je tako v interesu naše države kakor v interesu cele evropske demokracije ne smemo delj mirno gledati.

† Nepoboljšljivi hujskači. Povratek ekscesarja Karla na Ogrsko izrablja demokratski časopisje zopet v to, da črni slovensko in hrvatsko ljudstvo pred osrednjo vlado in srbsko javnostjo, kakor da bi obstojala v naših krajih kaka propaganda v prid črnožolte reakcije. »Slovenski Narod« se celo ne pomišlja trditi, da so »nositelji te protidržavne gonje klerikalni agitatorji in posamezni duhovniki, ki se še vedno ne morejo uživet v nove razmere.« Spričo te brezvestne hujskarije pozivljamo državno oblast, naj ugotovi, kdo so tisti protidržavni agitatorji in v slučaju, če jih zasledi, naj jih eksemplarično kaznuje, kakor

so drveli fašisti v Volosko, vdrti siloma v zaprto odvetniško pisarno dr. Červarja, in dr. Červarja ter razbili in zmetali skozi okno vse, kar jim je prišlo pod roko. Škoda je ogromna.

V isti noči so napadeni iskali orožnike, toda v svoje zažudenje v tisti noči niso mogli najti nobenega orožnika. V vojašnicah ni bilo ne častnikov ne podčastnikov. Kasneje se je pač dognalo, da je oblastvo pozaprla nekaj fašistov, da je pa Suban srečno ušel.

rejo delavci v slučaju kakega napada od strani fašistov ali karabinjerov vse v enem hipu dvigniti v zrak. Sicer pa so l'arabinjeri previdni in se drže v spoštljivi razdalji od nevarnega rajona; tudi fašisti nimajo korajže... Na vseh vrhovih plapolajo rdeče zastave.

Generalni komisar Mosconi se zelo trudi, da bi se ta kuriozni položaj nehal, ni pa imel dozda uspeha, ker je premogovna družba nasproti zahtevam delavcev popolnoma neodjenljiva in se noče pogajati, dokler rudarji ne zapuste zasedenih uradov, ne odstranijo min in se ne razorožijo. Kar se tiče mezdnih zahtev, se družba izgovarja na gospodarsko krizo, češ da bi bilo treba število delavstva celo zmanjšati in omejiti delovne dni.

Medtem pa »delavska republika« posluje dalje.

to zahteva interes države, če pa se izkaže, da »Narod« samo natolcuje in da hočejo demokratski krogi v kalnem ribariti, naj pa vlada z vso odločnostjo nastopi proti takemu natolcevanju, ki naše slovensko ljudstvo dolži nelojalnosti in ruši vero in zaupanje v notranjo moč naše države pred celim inozemstvom. Da »Narod« zasleduje samo izvestne strankarske namene, dokazuje nehoti sam, ko piše, da omenjeni »klerikalni agitatorji« operirajo z geslom, da je vera v nevarnosti. Demokratsko glasilo dokazuje s tem, kaj mu je pravzaprav na poti, namreč odpor ljudstva zoper kulturno bojno politiko naših centralistov. To pa ima z vsega pomilovanja vrednim Karolom toliko zveze kakor lanski sneg z letošnjo pomladjo. Seveda, »Narodu« bi bilo lubo, če bi gospod Baltić mogel najti kakšen povod, da uduši boj slovenskega ljudstva za svoje avtonomne pravice, spravljajoč ga v zvezo z reakcionarnim pučem na Ogrskem. Upamo, da je celo naša centralistična vlada tako razsodna, da ne bo nasedla takim nepoštenim provokacijam v tako resnem in opasnem času kakor je sedanj. Dal Bog, da se vse konča mirno in da ne bi bilo treba dejanskega dokaza, kdo je bolj lojalen in zvest, ali naše ljudstvo ali pa izvestni hujskači, ki povsod le iščejo prilike, da pridejo na svoj osebni in strankarski račun.

† Številke govorijo. So politiki, ki trdijo, da Srbija ni samo žrtvovala največ krvi za osvobodjenje, ampak da mora zdaj osvobodjene kraje tudi gospodarsko vzdrževati. Sicer še nimamo podatkov, kar se tiče vplačevanja vseh vrst davkov, vendar pa službene novice prinašajo številke glede vplačanih taks, taksnih znamk, pristojbin in državne trošarine od 1. junija 1920 do 28. februarja 1921, iz katerih izhaja, da nove pokrajine nikakor ne živijo na račun Srbije. V kronski vrednosti se je plačalo: V Srbiji in Črnigori 91,952,940 — v Bosni 80,731,559 — v Vojvodini 202,849,407 — v Sloveniji 99,341,999 — v Dalmaciji 35,445,392, — v Hrvatski 278,374,486. — Torej so Hrvatska, Slavonija in Dalmacija vplačale 278,819,879 K, Slovenija 413,161,879, z Vojvodino 661,011,285, z Bosno 696,742,844 K. — Vse skupaj je vplačano 788,695,784, od tega v Srbiji in Črnigori 91,952,940 K. — Hrvatska, Slavonija in Dalmacija plačajo 39.8 odstotkov vseh gori navedenih davščin, imajo pa 3,432,228 prebivalcev, a Srbija in Črnagora s 4,891,909 dušami pa samo 11.6 odstotkov. Ako pa vzamemo vse nove pokrajine, vplačujejo te v državno blagajno pristojbin in trošarin 82.4%, Srbija in Črna gora 17.6%. Mala Slovenija plača sama več nego cela Srbija in Črna gora.

† Za vpeljavo davčnih knjižic. V tej zadevi je posl. dr. Jos. Hohnjec dne 26. marca stavil na finančnega ministra to-le interpelacijo: Davčna bremena, navajena na ramena delavnih slojev, rastejo ne le samo od leta do leta, marveč od meseca do meseca. Kmet, obrtnik in delavec v naših pokrajinah opazuje s težko pritrjeno nevoljo in z nekako grozo to strašno porast izplačil, s katerimi njegovi dohodki ne stojijo v pravem razmerju. Ali zadolžiti posestvo, ali pa ga prodati ter po širokem svetu iskati zaslužka: taka bodočnost se prav mnogoteremu našemu kmetu pod ogromnim pritiskom zaporedoma naraščajočih davčnih bremen obeta že v najbližjem času. Mučno vpliva na slovenskega, našega kmeta zavest, da so davčna bremena v naši državi nesorazmerno in nepravilno razdeljena. Greh je zoper socialno pravičnost, ako se na gospodarsko šibke in slabe navajujejo takšna bremena, da pod njihovo težo omahujejo in padajo, dočim se velekapital, ki ima prevlast v industriji in zlasti v naši trgovini, zna pod zaščito vodilnih krogov v naši državi vedno obraniti najhujšega pritiska. Protivno je tudi ne samo socialni pravičnosti, marveč tudi drž. ideji, ako so davki neenako razdeljeni po raznih delih države, da morajo nekatere pokrajine plačevati sorazmerno veliko več davka kakor druge. Sloveniji je vsaj na tem polju prisojeno prvenstvo. Bati se je, da bodo tisti državni oblastniki, ki se tako radi širokoustijo o enakopravnosti kot trditi

podlagi naše države, napram zahtevi o enakopravnosti v vprašanju davkov se dolgo obranili gluha ušesa. Našega kmeta tudi jako muči tista negotovost, ki je v slovenski pokrajini zadnji čas zavladala glede na predpis in odplačevanje davkov. Vseposodi se kmetje pritožujejo, da nimajo nobenega pregleda, ali so že poplačali vse davke, ali ne, in koliko se znašajo ti davčni zaostanki za kako leto. Ne po lastni krivdi, marveč vsled krivde davčne oblasti morajo plačevati velike opominjalne stroške. Poleg zamudnih obresti, ki znašajo 4%, morajo še plačati ogromne opominjalne pristojbine, ki znašajo 4 K od vsake 100 K davčnega zaostanka. Dočim so opominjalni stroški prej znašali k večjemu kakih 2 K, danes znašajo na stotine in tisoče kron. Kmet, ki je vplačal veliko vsoto denarja za razne davke, je sedaj trdo prepričan, da je zadostil svoji davčni obveznosti za določeno leto. Naenkrat pa dobi od davčne oblasti opomin, ki zahteva nova ogromna vplačila in obenem še velike opominjalne stroške, ker ni pravočasno plačal davke. Tako se javnost vedno znova razburja in ljudstva se polasta vedno večja nezaupnost napram finančni oblasti. Ljudje stojijo povsod pod vplivom splošnega občutja, da so popolnoma izdani samovoljnosti davčnih oblasti, ki tega nereda ne odpravijo, marveč se ga poslužujejo kot sredstva za svoje fiskalne nagone. Zato naši davkoplačevalci odločno zahtevajo od finančne oblasti, da napravi v Sloveniji red v zadevi davkov, njih predpisa in odplačila. Davkoplačevalci morajo vnaprej in pravočasno znati, kaj in koliko morajo plačati davkov. Vnaprej in natančno se mora določiti, koliko jim bo treba plačati tega in onega davka (zemljiškega, hišnega, osebnodohodninskega itd.), koliko teh in drugih doklad. Radi tega naši davkoplačevalci, zlasti še iz kmetijskih krogov, nujno zahtevajo, da se jim zopet dá davčna knjižica, kjer bo podrobno in natanko določeno, koliko je treba plačati posrednih davkov, in koliko in katerih doklad, in kjer bodo tudi naznanjeni roki, v katerih zapade kak davek. Te knjižice bodo tudi služile kot na-holše dokazilo že vplačanega davka; sedanjí odrezki položaj so namreč nezadostno dokazilo, ker ni natančno izraženo, kaj se je pravzaprav plačalo, in ker se lahko izgubijo. Vprašam gospoda finančnega ministra: Ali je voljan odrediti da se v Sloveniji takoj vpeljejo davčne knjižice?

Kruto nasilje italijanske oblasti v Postojni. Civilni komisar v Postojni prosluli Cavalli, je vrnil 176 volilnih reklamacij iz ilirsko-bistriškega in trnovskega okraja, ker so bile vložene v slovenskem jeziku, in sicer jih je vrnil šele, ko je rok za reklamacije že davno potekel. Ta čin je seveda popolnoma nezakonit, ker so bili uradni volilni imeniki sestavljeni izključno v slovenskem jeziku.

Dnevne novice.

— **Novinarski kongres v Sarajevu.** Pooblaščen od kongresa jugoslovenskih novinarjev sta izdala gg. Stevo Dimitrovič in Milan Budimir nastopni komuniké o delu in sklepih kongresa: Po dvodnevem delu je plenum sprejel pravila Jugoslovenskega novinarskega združenja, ki ima sedež v Belgradu. Dosedanja novinarska društva v Belgradu, Zagrebu, Ljubljani in Sarajevu so postala sekcije tega združenja. Pri ustanovitvi združenja in izdelavi novih pravil so sodelovale vse skupine ter so bile zastopane vse struje. Izvoljen je bil nastopni odbor: Predsednik Dušan Nikolajević (Belgrad), podpredsednika Sahib Korut (Sarajevo) in Stjepan Parmačević (Zagreb), tajnik Mošo Pijade (Belgrad), blagajnik Radoslav Parešanin (Belgrad), odborniki Ante Brozović, Franič, Kovačič, Kuntarič, Toni Šlegl in Zdenko Vernič (Zagreb), Mil. Komadinič in Radosavljevič (Belgrad), Fran Smodej, Stanko Kosovel, Božidar Vodeb in Robert Pohar (Ljubljana). V nadzorstvo so bili izvoljeni: Joso Sironič, Ivan Kistič, Viktor Čenčič, Ljuba Popović, Dušan Sijački. Novi odbor je vodil do konca kongresa razpravo, v kateri so bila sprejeta poročila in pravila o osnovanju pokojninskega fonda, bolniške blagajne, sindikata novinarske organizacije ter resolucije o kolektivni pogodbi med lastniki listov ter novinarji. Glede tiskovnega zakona se je kongres izjavil proti kolektivni odgovornosti, predvideni v čl. 14. ustavnega načrta, ker omarja, da ima samo odgovorni urednik nositi odgovornost pred zakonom. Glede svobode tiska je sprejel kongres resolucijo, v kateri se na predlog komunističnih in republikanskih novinarjev izjavlja za zakonito jamstvo tiskovne svobode ter proti vsakemu nezakonitemu preganjanju tiska in novinarjev. Za tem je bil kongres zaključen ter bo prihodnja glavna skupščina Jugoslovenskega novinarskega združenja v Splitu na željo in ponudbo splitske občine.

— **Omejitve prostih in polovičnih voženj.** Na ministrstvo sobračaja se s prošnjami obračajo razna drž. in priv. društva drž. uradnikov, institucije in dr. za brezplačno vožnjo na drž. železnicah in parnikih za udeležence razn. proslav praznikov, izletov itd. Zato ministrstvo sabračaja obvešča vse organizacije, korporacije in udruženja, da nikakor ne more uvaževati takih prošelj radi prometnih razmer in nezadostnih železniških dohodkov, s katerimi kljub povečanim voznim tarifam še ni mogoče kriti vseh ogromnih izdatkov z ozirom na izredno veliko draginjo državnih moči in materiala za eksploatacijo državnih železnic, in da je po vsem tem take prošnje treba omejiti na minimum in najpotrebnejše. V gotovih primerih bo ministrstvo sabračaja primorano, da ukine vse olajšave te vrste, tembolj, ker smatra, da sedanji čas vsestranskega dela za obnovo zemlje ni čas za prirejanje zabav, koncertov itd.

— **Kmetička zveza za triški sodni okraj** je poslala centralni vladi sledeče protestne resolucije: roti spremembi občinskega reda in ukinitvi ženske volivne pravice, proti vpeljavi

sokolskega duha v šolo in sovražnemu razpoloženju proti katoliški cerkvi v ustavnem odboru, proti nezakoniti odmeri osebno dohodninskega davka in proti morebitni vpeljavi polletnega časa.

— **Kat. slov. izobraž. društvo v Mekinjah** priredi na belo nedeljo dne 3. aprila 1921 ob pol 4. uri popoldne v »Društvenem domu« v lezanimivo burko v 5. dejanjih »Babilonc«. Pred igro in med odmori bo igral tamburaški zbor. Pridite! (K)

— **Smrt znanega založnika.** Listi poročajo iz Lipskega, da je tamkaj umrl znani založnik Adolf Brockhaus.

— **Smrtina žaloigra pri Medvodah.** Dne 27. marca t. l. je bil ob 4. zjutraj ustreljen posestnik Janez Krek iz Govejke, ko je šel iz Govejke proti Trnovcu. Poizvedbe o tem so dognale, da Krekova žena Marija ni marala moža in mu je stregla po življenju. Poizkušala je dobiti revolver, da bi ustrelila moža. Nekega J. B. je nagovarjala naj umori moža in mu je za to obetala 5000 kron. J. B. se ni odzval Marijini ponudbi. Marija Krek si je preskrbela tudi strup, katerega je dala možu v juho, toda doza je bila preslaba in Krek je ostal še živ. Nato je pridobila nekega Franca Aliča, da ji ustrelí moža in mu je obetala 10.000 kron plačila. Alič je čakal Kreka že 23. marca, da bi ga ustrelil, toda takrat ga ni bilo in je nato Marija Krek pisala Aliču, naj ustrelí moža na Veliko nedeljo zjutraj, ko bodo šli k procesiji. Ko je šel Krek s svojo rodbino na Veliko nedeljo v cerkev v Soro, se je kakih 200 korakov nad Tehovskim mlinom posvetilo in počilo; Krek je zaklical: »Ojč!« in je padel. Njegovi otroci so ga obrnili in ga klicali; toda spregovoril je le še besedo »Hoje!« in umrl.

— **Zacarinjena potica.** Ko se je vračalo od velikonočnih počitnic 29. marca t. l. večje število šolarjev iz Bovca na Goriškem čez Trbiž nazaj v Ljubljano, so jim tukajšnji pregledniki na postaji Kranjska gora brezobzirno zacarinili potico, ki so jo imeli seboj za približek, in so zato med temi po večini od revnih starišev morali na mestu plačati zadnji denar, ki so ga od doma prejeli. Poleg tega so jim isti pregledniki pokušali še potice, ako so bile napravljene s sladkorjem. Brez nadaljnega komentarja!

— **Jugoslovenska Matica,** podružnica v Ložu, priredi na belo nedeljo, 3. aprila, ob 4. uri popoldne na vrtu g. Alojzija Žnidaršiča, gostilničarja v Ložu, tombulo. Po tombuli v gostilniških prostorih petje (moški in mešan zbor), godba (tamburaši), šaljiva pošta itd. Vstopnina k tombuli prosta, k veselici 1 dinar. K obilni vdeležbi vabi odbor.

— **Vabilo.** Društvo za otroško varstvo in mladinsko skrb v sodnem okraju Logatec naznanja, da se vrši redni letošnji občni zbor dne 7. aprila 1921 ob 16. uri v sodni dvorani št. 5. Na dnevnem redu je, razen običajnih poročil, posvetovanje o dopolnitvi društvenih pravil v tem smislu, da bo društvo izvrševalo tudi dolžnosti kraljevine državne zaštite po predpisih ministrstva za soc. politiko. K temu občnemu zboru se vabijo vsi člani društva in prijatelji uboge dece. — Okr. sodišče v Logatcu.

— **Raspisana je poštarska služba v Žirih.** — **Natečaj za poljedelske učne knjige.** Minister za poljedelstvo je podpisal natečaj za učne knjige: 1. živinorejo, 2. ovčerejo, 3. čebelarstvo, 4. mlekarstvo, 5. ratarstvo, 6. livadarstvo, 7. vinogradništvo in sadjarstvo, 8. gospodarski nauki, 9. kemija in mineralogija, fizika in meteorologija, botanika in zoologija.

— **Izobraževalno društvo pri sv. Gregorju** bo vzprijelo v nedeljo, dne 3. aprila ob 8. uri popoldne igro »Lovski tat«. Vsi prijatelji naše prosvete, od blizu in daleč, iskreno vabljeni.

— **Pokrajinski inspektorat finančne kontrole.** Na podlagi člena 2 Uredbe o organizaciji finančne kontrole se s 1. aprilom 1921 ustanovi pokrajinski inspektorat za Slovenijo s sedežem v Ljubljani in z ekspozituro v Mariboru. Pokrajinskemu inspektorju je imenovan podinspektor Jurij Pfeifer, kateremu so pridržani sledeči funkcionarji: Podinspektor Anton Zorn, komisar I. razr. Franc Golob, komisar II. razr. Peter Držaj in Franc Česnik. — Za vodjo ekspoziture v Mariboru je imenovan: Podinspektor Martin Kovač, kateremu so pridržani sledeči funkcionarji: komisarja I. razreda Ivan Köstl in Ernest Cajko ter komisar II. razr. Franjo Bosina.

— **Redni mesečni shod moške in mladeniške Marijine družbe v Križankah** je danes zvečer ob 7. uri. Sodelujoči nečlani so dobrodošli. — Prihodnji Marijin praznik, v ponedeljek, ima družba ob 6. uri sv. mašo s skupnim sv. obhajilom.

— **Dobro delo stori,** kdor naroči svoemu prijatelju ali znancu knjižico: **Dr. Opeka — Brez vere,** ki je baš v sedanjih dneh tako neobhodno potrebna. Cena komadu 15 K, po pošti 16 K. Dobiva se v Jugoslovenski knjigarni in Prodajalni K. T. D. v Ljubljani.

— **Listnica uredništva G. J. v Preboldu.** Za prekmurske delavce se obrnite na Državno posredovalnico za delo v Ljubljani.

Ljubljanske novice.

lj **Francišek Asiški in Dante.** (Predava dr. Jos. Debevec, vseučil. profesor.) Četrto predavanje iz cikla predavanj o sv. Francišku Asiškem se vrši v nedeljo, dne 3. aprila t. l. in sicer ob 8. uri zvečer v čitalnici Jugoslovenske tiskarne. Vljudno vabljeni vsi akademiki in akademsko izobraženi krogi! — Odbor »Društva sv. Bo-naventure« franč. bogoslovcev.

lj **Literarni večer.** Danes zvečer ob 8. uri v veliki dvorani Mestnega doma literarni večer. Čita Franc Lipah. Na sporedu izbrana dela iz svetovne literature (Wilde Turgenjev, Andersen). Vstopnice po 5, 3 in 1 dinar pri blagajni.

lj **Prosveta za frančiškansko šupnijo.** Danes zvečer ob 8. uri predava v društvenih prostorih dr. Vinko Sarabon. Pridite!

lj **Umrli so v Ljubljani:** Leopoldina Zelez-nikar, bivša šivilja, 80 let. — Marjan Rome-lapčev sin, 16 ur. — Boris Bardorfer, reje-nec, 5 mesecev. — Alojzij Jakič, premogar, 32

let. — Fran Novljan, užitar, 67 let. — Vinko Marince, nadstrojevodja v p. 71 let. — Ana Koderman, hči tobač. delavke, 21 mesecev. — Maks Pavlin, veterinarski nadzornik, 54 let. — Uršula Zabret, delavčeva žena, 58 let. — Franciška Vovk, zasebnica, 73 let.

lj **Nevaren mednarodni vlomilec v ljubljanskih zaporih.** Policija je aretirala l. 1900 v Gorici rojenega Alojzija Šaverja, ki je prvotno rekel, da se piše John Jarson in da je iz Brocklyna doma. Detektiv mu pa ni verjel in ga je trdo prijel, nakar mu je mož povedal pravo ime in še pristavil, da si je zato nadel napačno ime, ker je osumljen, da je lani v avgustu vlomil v banko Commerciale Triestina, kjer je bilo takrat ukradenih 152.000 lir. Nato je pripovedoval dolgo zanimivo povest: cel roman. Oče je bil v Goici trgovec, toda je napravil leta 1910 bankrot in odšel v Ameriko. Ko je bil star 6 let, je fantiček že kradel. Ker je okradel g. prof. Nagliča v Gorici, je bil z 12. leti kaznovan na 14 dni zapora. S 13 leti je kradel po cerkvah in drugod in je izvršil prvi vlom, za kar je sedel 2 meseca v Gorici, 4 mesece pa na Rakovniku v Ljubljani. Nato je kradel in zopet kradel in je presedel zato v Leibnitzu 16 mesecev v ječi. Ko je presedel kazni, je kradel naprej in je bil obsojen na 3 leta ječe, katero je presedel na Češkem. Dne 15. oktobra 1919 je bil iz ječe izpuščen in se je vrnil v Gorico. Šaver pravi, da vlioma v banko Commerciale Triestina ni izvršil on, a so ga le zaprli, toda z nekim Marešom ste izdobra v zid ječe luknjo in dne 11. novembra 1920 ušla Šaver je odšel v Trst, kjer se je javil kot došli ameriški državljani John Jarson. Dne 21. marca je odšel s tremi tovariši iz Trsta v Postojno z namenom, da bi kradel, toda ker ni bilo prave prilike za krajo, je odšel Šaver v Ljubljano, kjer se je sam javil na policijo, ker ni imel denarja. Kradel v Ljubljani ni, ker je imel respekt pred ljubljansko policijo.

lj **Še ena tatvina Riharda Kernca.** V kazenski zadevi proti Rihardu in Frideriku Kerncu in Henriku Harrischu je našel detektiv v stanovanju Riharda Kernca več posode, katere je bila ukradena leta 1919, v podstrešju A. Ladihove v Hilšerjevi ulici št. 5. Ladihova je bila »škodovana za 1500 kron.

lj **Premog.** Člani »Zveze vojnih vdov in strot za Slovenijo v Ljubljani«, stanujoči v Ljubljani, dobe premog na nakazila mestnega magistrata v torek, dne 5. in sredo dne 6. aprila. Vsaka rodbina dobi 150 kg za 16 K.

lj **Goveje meso** bo prodajala Vnovčevalnica za živino in masl v Ljubljani javnim nameščencem in zavodom v mesnici na Sv. Jakoba nabrežju ter za ostalo občinstvo na prosti stojnici od inkl. 1. aprila dalje, volovsko meso, sprednje, po 28 K, zadnje po 30 K za kilogram, kravje meso pa, sprednje po 26 K in zadnje po 28 K za kilogram.

lj **Izgubila se je torbica** z manjšo vsoto denarja in več važnimi dokumenti (domovinski list, zastavni list itd.). Kdor bi našel, naj pri-nese proti nagradi Ani Požovski, Križevniška ul. 10/I.

Najnovejša poročila.

RAZPRAVA O SAMOUPRAVI V USTAVNEM ODBORU.

Belgrad, 31. marca. (Izv.) Na današnji seji ustavnega odbora se je razpravljalo o členih 65 do 69 ustavnega odbora, ki govore v samoupravi. V imenu Jugoslovenskega kluba je podal posl. dr. Šimrak nastopno izjavo: »Stoječ na stališču popolne ravnopravnosti vseh treh plemen našega naroda, odklanjajoč vsako nadvlado enega plemena nad drugim, bo vztrajal Jugoslovenski klub pri vseh svojih predlogih o ustavi. Zahteva edinstvo države, v kateri naj bi se edinstveno urejevali vsi oni posli, ki so obiležje njenega edinstva in suverenosti. Zahteva, da naj imajo naravne, kulturne in gospodarske enote, zgodovinske pokrajine, tako široko zakonodajno avtonomijo, ki jim bo omogočila svobodo razvoja v gospodarskih in kulturnih vprašanjih. Pri sklepanju ustave je temeljno in glavno načelo, da mora biti sprejeta v sporazumu z zastopniki vseh treh plemen. Jugoslovenski klub ostro obsoja sedanje držanje vlade, ki je proti takemu sporazumu, ker se s tem ruši narodno in državno edinstvo. Jugoslovenski klub bo s svojim bojem prenehal šele tedaj, ko bo ustava sprejeta sporazumno.

Belgrad, 31. marca. (Izv.) Današnje sejo ustavnega odbora je otvoril predsednik dr. Ninčič ob 10. uri dopoldne. Odbor je nato razpravljao o členih 64. in 65., o katerih se je že razpravljalo v ožjem odboru. Minister dr. Trifković je zatem navajal izpremembe pri členih 65. in 67., na katere je vlada pristala. Člen 65. je bil sprejet v novi redakciji. Člen 64. je bil odgođen, dokler se vlada o njem ne sporazume. V razpravi o državnem svetu je govoril poslanec dr. Duličić, ki je naglašal, da mora biti državni svet najvišje državno sodišče, medtem ko je po vladnem predlogu upravni organ ministrstva, nadzorstveni organ nad samoupravo. Zahteval je, naj skupščina sama voli na podlagi proporcije volivne pravice člane državnega sveta. — Poslanec dr. Šimrak je govoril proti temu, da bi kralj imel pravico, predlagati člane državnega sveta, ker bi imela pri temu vlada besedo dvorna kamarila. — Poslanec dr. Gosar je povdarjal, da je eden glavnih principov moderne države od uprave ločeno sodstvo. Sodstvo in državno upravo morajo vršiti različni organi. Po

vladnem predlogu pa se prepuščajo funkcije ene in iste ustanove enemu in istemu organu. — Pri členu 67., ki govori o izvrševanju uprave v samoupravi, je govoril poslanec dr. Gosar, ki je povdarjal, da ne nudi vladni predlog nobene samouprave. Jugoslovenski klub bo vztrajal pri svojih predlogih — Poslanec dr. Šimrak je povdarjal, da krši ta člen temeljno načelo demokracije in da se bo potem tega člena razvila največja korupcija. — V razpravi o tem členu so govorili tudi poslanci Gjovonič, Jovanović in Kristan. Člen je bil končno vendar sprejet v vladni redakciji. — Nato sta bila sprejeta člena 68. in pa 69. Seja se je zaključila ob 11. uri dopoldne. Zatem je imel sejo ožji odbor, ki je razpravljao o členu 42., ki govori o sestavi narodne skupščine.

ZAPRISEGA MINISTROV.

LDU Belgrad, 31. marca. (ZNU) Novi ministri bodo prisegli jutri dopoldne ob enajstih.

SPOR Z ROMUNJO OMILJEN.

Belgrad, 31. marca. (Izv.) Spor z Romunijo radi vpada njenih vojaških oddelkov na naše ozemlje se je vsled vpliva iz Mažarske omilil ter se sodi, da bo rešitev tega spora izvršena že te dni. Rumunska vlada je izjavila, da obžaluje incident. Rumunski poslanik v Belgradu je izjavil min. predsedniku Nikoli Pašiču, da bo Romunija v slučaju vojne intervencije v Mažarski istotako aktivno sodelovala sporazumno s Češkoslovaško, Italijo in Jugoslavi-jo.

ZADRŽAVANJE RUSKIH UJETNIKOV.

LDU Moskva, 31. marca. (DKU) Ljudski komisar za zunanje posle Čičerin je poslal francoskemu ministru za zunanje posle protestno noto zaradi zadržavanja ruskih vojnih ujetnikov. Noto veli, da znaša število zadržanih okoli 25.000 mož, ki prebivajo deloma v koncentracijskih taborih, deloma pa v ječah v Severni Afriki in na balkanskem polotoku. Ako se bodo ruski vojni ujetniki zadrževali še nadalje, bo sovjetska vlada prisiljena odrediti vse potrebno, da izsili njih osvoboditev.

LDU Moskva, 31. marca. (Brezlično.) Ljudski komisar za zunanje posle Čičerin je poslal nadaljnjo noto bolgarski vladi zaradi zadržavanja ruskih vojnih ujetnikov v Bolgariji in je zapretil z nasilnimi odredbami zoper Bolgare, živeče v Rusiji.

RAZPUST ITALJANSKE ZBORNICE.

LDU Rim, 30. marca. (Stefani.) »Tribuna« trdi, da je ministrski svet sklenil, predlagati kralju razpust zbornice. Splošne volitve bi se vršile 16. ali pa 22. maja.

POLOŽAJ V NEMCIJI.

LDU Nauen, 31. marca. (Radio-Grič) Berlinski listi poročajo, da se je položaj v Rusiji izboljšal in da je v Nemčiji večina prebivalstva zoper komuniste. Iz Bremena javljajo, da je v ladjedelnici »Weser« izbruhnila stavka. V Hamburgu je mnogo delavcev izstopilo iz komunistične stranke, vsled česar generalna stavka ni imela uspeha.

Orlovski vestnik.

Na belo nedeljo, 3. aprila, vsi v št. Vid nad Ljubljano, kjer priredi Orlice ob pol 4. popoldne v Cebavovi dvorani telovadno akademijo, združeno z dramatično predstavo. Na sporedu je telovadba gojenk in članic, igra gojenk »Čista vest«, enodejanka s petem in igra članic »Izgubljeni raj«, dramatična bajka v treh dejanjih s poigro. Na veselo svidenje v št. Vidu. Bog živi!

Prosveta.

NARODNO GLEDIŠČE V LJUBLJANI.

Drama.

Petek, 1. aprila: »Mrakovi«, red C.

Sobota, 2. aprila: »Bajka o volku«, red D.

Nedelja, 3. aprila: »Mrakovi«, izven.

Ponedeljek, 4. aprila: »Miss Hobbs«, izven.

Opera.

Petek, 1. aprila: »Fra Diavolo« izven.

Sobota, 2. aprila: »Tosca«, red B.

Nedelja, 3. aprila: »Zlatorog«, izven.

pr Glasbena Matica. Prihujljena koncertna pevka Mira Costaperaria-Dev. bo pola na koncertu 11. aprila t. l. po večini v Ljubljani še ne izvajane izvirne, pristne narodne pesmi iz Bosne in Hercegovine v katerih sta zastopana komponista F. M. Dugan in B. Kačerovsky. Poleg Lajovičevega »Tkalca«, Fibichovo »Rož«, Brahmsovo »Mojo ljubav« in Čajkovskega »Sredi šumnega plesa« ter arije iz oper »La Boheme«, »Madame Butterfly« in »Figaro se ženi«. Konservatorijska profesorica gđ. Marija Schweigerjeva izvaja od F. Chopina Berceuse, Balado As-dur in F. Lizstovo Legendo Sv. Francišek stopa po morju. Gđ. Schweigerjeva je imenovano legendo izvajala prvič v Pragi in leta 1913 v Vidmu in Milanu z velikim uspehom. Virtuozinja na harfo gđ. Larise Vasiljeva iz Petrograda, absolventka Petrograjskega konservatorija svira Rubinsteinovo Romanco in Haselmanovi Reverie in Balado. (K)

pr Literarni večer, ki ga priredi Fran Lipah v petek 1. aprila ob 8. uri zvečer v Mestnem domu, obsega izbrana dela iz svetovne literature. Na sporedu so: Wilde, Turgenjev, Andersen. Večer bo prvi svoje vrste v Ljubljani.

pr II. redni občni zbor »Narodne Galerije« se vrši v petek, dne 1. aprila, ob 5. uri v mestni zborovalnici.

Turistika in sport.

Dirke kluba kolesarjev in motociklistov »Ilirija« v Ljubljani se vrše v nedeljo 3. aprila ob 3. uri popoldne na Celovski cesti. Dirke se dele na dirke novincev, juniorjev in seniorjev na glavno in tolažilno dirko. Proga bo kratka in bo občinstvu močeto zasledovati potek precejšnjega dela vsake dirke. Na cilju bodo postavljeni sedeži in bo svirala godba. (K)

Dirka kluba kolesarjev in motociklistov »Ilirija« v nedeljo ob 3. uri na Celovski cesti se vrši le v slučaju lepega vremena. V nasprotnem slučaju se preloži dirka na poznejši čas. Do sedaj je prijavljenih 29 dirkačev. Na startu oziroma na cilju bodo postavljene klopi in bo svirala godba.

Nogomet. V nedeljo ob 16. uri se vrši na prostoru »Ilirije« tekma med prvim moštvo »Ilirije« in kombiniranim moštvo ostalih ljubljanskih klubov. Postava kombiniranega moštva: Zinnbauer (I) — Mozetič (Primorje), Kristan (Jadran) — Steiner (Jadran), Birs (Primorje), Hus (I) — Pobeška (Sparta), Grile (Slovan), Dolinar (Hermes), Pleš (Hermes), Jamnik (Jadran). — V ponedeljek ob 16. uri igra rezerva »Ilirije« proti »Hermesu« (K)

Gospodarsstvo.

BORZA.

Zagreb, 31. marca. (Izv.) Berlin 230 (228 do 229%), Budimpešta 43, Italija 585—588 (574—575), London 560—568 (565—569), New York (kabel) 144 (143), New York (čeki) 143 (143), Pariz 10 (9,92—10), Praga 189—190 (189%—190), Dunaj 21—21,20 (20,45—20,50), dolarji 140 (139,50—140,25), avstrijske krone 22—23 (21—22,50), čehoslovaške krone 180 (182—187), francoski franki 9,80 (9,50 do 9,80), napoleondorji 474 (472—479), nemške marke 227—230 (222—224), lire 565—570 (553—555), (v oklepaju kurzi prejšnjega dne).

Trst, 30. marca. (Izv.) Akcije: Čistilnica riža 234, Testenine 227, Oljarne —, Krka 439, Cem. Isonzo 119, Cem. Dalmacija 390, Cem. Split 370, Off. Navale Trst 205, Cant. Navale Trst 206, Tripkovič 430, Premuda 450, Oceania 415, Martinali 252, Lloyd (Tržaški) —, Lussino 1200, Libera Triestina 614, Gerolimič in drug 2125, Istria-Trieste 230, »Dalmatija« 330, Kosulič 397, Kosovič 240, Adria 515, Tramway 198, Rinn, Adriatica 390, Banca Triestina 505, Ass. Generali 134,50, Devize: Francija 171, London 96,25, New York 24,50, Svica

429, Berlin 39,50, Bukarešt 35,25, Praga 33,75, Wien 3,45, Zagreb 17,55, Mažarska 8, Devize dolarji 24,30. — Popraševanje po Gerolimič akcijah. — Po menicah so malo povpraševali.

Milan, 30. marca. Menice v Italiji: na Francijo 171, na Švico 423,50; na Angleško 96,25. — Rim, 30. marca: na New York 24,10, na Berlin 39, na Francijo 170,50, na Angleško 96,25.

Tržna poročila. Ljubljana. Promet na ljubljanskem trgu je bil prošli teden izvenredno živahen. Dobrega govejega mesa je primanjlovalo. Posledice zabranjenega uvoza mesa v Italijo se tu niso pokazale. Meso stane: I. vrste 30 K, II. vrste 28 K, III. vrste 24 K. Ker plačujejo mesarji za vole glede na kakovost od 22 do 24 K za 1 kg žive teže, so izjavili, da morajo prodajo ustaviti. Tudi na trgu svinjskega mesa so se pojavile težave. Ker se slanina slabo kupuje, meso pa močno, je nastalo nepravilno razmerje, ki onemogočuje klanje svinj. Svinjsko meso stane I. vrste 32, II. vrste 30, slanina 46—48 K. Teleče meso, katerega je pretekli teden tudi primanjlovalo, se je plačevalo po 22—24 K. Prekajenega mesa je bilo v izobilju po 50 do 52 K. Sadja je bilo dovolj. Za oranže se je plačevalo po kakovosti od 2 do 4 K. Jajca po 1 K 80 vin. Moka 0 se padla od 18 K na 17,20—17,50. Najfinjšo moko se težko dobi. Mleko pride na trg še vedno vodeno, četudi je kontrola stroga. — Maribor. Debeli voli 1 kg žive teže 16,50 do 18 K, polpitani 15 do 16,50, plemeniti 12—14, bikli za klanje 12—15, krave debele 17 do 18, plemenite 12 do 15, izbrane 13—15, breje 13—15, mlada živina 12—16, teleta 15—17, krave za klobase 9—11 K. — Dunaj. Govedina po 230—260 K, teletina po 240—250 K, zmrazjeno meso 104—136 K, mleko 20 K, jabolka 40 K, sol 26 K. — Zagreb. Pšenica franko Zagreb 1600 K, krušna moka franko skladišče Zagreb 1250 K, moka za krmo franko vagon Zagreb brutto za neto 445 K, ječmen franko skladišče Zagreb 590 K, ječmen franko Indija 520 K, koruza franko vagon Zagreb 465 K, koruza franko vl. brod 450 K. — Sombor. Cena koruzi je padla na 40 K, pšenici je cena neizpremenjena. Oves se plačuje po 370 do 380 K franko postaja.

Žitni trg v mesecu marca. Pšenica Ljubljana 1. marca 11 K, 31. marca 11,40 K; (Sombor) 1. marca 9,80 K, 31. marca 10 K; oves (Ljubljana) 1. marca 4,60 K, 31. marca 5 K; (Sombor) 1. marca 3,80 K, 31. marca 3,70 K; koruza (Ljubljana) 1. marca 5,30 K, 31. marca 5,50 K; (Sombor) 1. marca 4,10 K, 31. marca 4,30 K; ječmen (Ljubljana) 1. marca 6,50 K, 31. marca 6,50 K; (Sombor) 1. marca 5 K, 31. marca 5 K; moka št. 0 (Ljubljana) 1. marca 16,50 K, 31. marca 16,50 K; (Sombor) 1. marca 14,50, 31. marca 14,70 K; moka za kuho (Ljubljana) 1. marca 15,50 K, 31. marca 15,50 K; (Sombor) 1. marca 13,50 K, 31. marca 13,70 K.

Naša donavska plova. Pred vojno je imelo Brodarsko društvo v Belgradu 12 osebnih in tovarnih ladij ter 65 vlačilcev, danes pa ima Brodarski sindikat 82 osebnih in tovarnih ladij ter 717 vlačilcev. Nasproti temu številu donavskega brodovja pa izkazuje angleška donavska brodarška družba »Danube Navigation Co.« 3000 parobrodov in 2000 vlačilcev. Končno preti še našemu podonavskemu brodarstvu nevarnost od Donavske komisije, ki nam hoče večje število vlačilcev in parobrodov odvzeti.

Uvedba svobodne trgovine na Poljskem. Dne 10. marca je na predlog poljskega ministra za prehrano Grodzieckiega državni svet za prehrano sklenil z 12 proti 10 glasovom uvesti svobodno trgovino. Sedaj razpravlja o tem projektu posebna državnozborna komisija.

Trgovska pogodba med Italijo in Češkoslovaško. Dne 24. t. m. je bila podpisana trgovska pogodba med Italijo in Češkoslovaško. Ta pogodba je veljavna do 31. decembra 1925 ter se bo avtomatično dalje podaljšala, ako je katera izmed obeh držav ne odpove.

Zboljšanje italijanske trgovske bilance. Italijanska trgovska bilanca se je v letu 1920 zboljšala od leta 1919 za 2499 milijonov lir. Leta 1920 je Italija uvozila blaga v vrednosti 15,862 milijonov lir, leta 1919 pa 17,823 milijonov lir. Izvozila je leta 1920 blaga v vrednosti 7864 milijonov lir nasproti 6066 milijonom lir v letu 1919.

Cariniki in davkarji zapuščajo službo v zelo velikem številu (v Bački itd.) in se posvečajo zasebnim poklicom. Domnevamo, da to niso najslabši elementi, ker so očitno zmogni vzdržati veliko konkurenco, ki vlada tudi že pri nas na takozvanem trgu — dela. In ker je nadalje važno, da so organi s prometom tako ozko zvezanih institucij zanesljivi in sposobni, opozarjamo merodajne faktorje na to dejstvo.

Instituto Federale di Credito per il Risorgimento delle Venezie (Centrala v Benetkah) pri naša poročila o predplačilih in odškodninah za vojno škodo za čas od začetka poslovanja pa do 31. januarja 1921. Po tej statistiki so dobili prebivalci bišve Goriško-Gradišanske Lir 43,318,050, Trst (in okolica) Lir 7,788,850, Benetke (celi deželnostec)

204.411.250 lir! itd. Vsi oškodovani kraji skupaj: 867,888,102 lire! V mesecu januarju tega leta je bilo izplačanih predumov skupno: 31,314,288 lir. Od tega zneska povprečno po 525 lir 37,82 odstotkov vseh izplačil tega meseca; po 2,252 lir 46,13 odstotkov; po 7281 lir 7,67 odstotkov; po 14,277 lir 4,82 odstotkov; po 32,346 lir 2,14 odstotkov; po 100,586 lir 1,15 odstotkov; po 644,144 lir 0,18 odstotkov.

315.000 ton premoga se natovori te dni v Londonu in glasom pogodbe odpošlje v Rusijo, kjer se bo uporabil za petrograjske tovarne in v prvi vrsti za obrat tekstilne industrije.

Meteorologično poročilo.

Ljubljana 306 m n. m. viš.

Čas opazovanja	Barometer v mm	Termometer v °C	Psichrom. distanca v °C	Nabo, vetrovi	Padavina v mm
30./3. 21 h	738,7	9,3	0,9	obl. s. v.	—
31./3. 7 h	740,2	7	1,1	d. obl.	—
31./3. 14 h	739	15,6	2	d. obl.	—

Napredaj je posestvo (veliko poslopje)

podom zid. svinjaki in vodno močilo, v Spodnjih Gamelnih št. 28. Zraven tudi sadni vrt. Natančneje se poizve pri Franc Bizjaku, v Vižmarjih št. 22. 1140

Razpisuje se služba organista v Tržiču.

Prosto stanovanje, plača po dogovoru. Nastop čim prej. Prošnje je vlagati na župni urad

Razpisuje se služba

organista in cerkvenika

na Ucu pri Raketu. Nastop o sv. Jurju. Zeleti bi bilo, da zna kako rokodelstvo. Potrebne podatke daje — pisмено ali ustmeno župni urad na Ucu.

Za dvakratno objavo viedna se računa 8 kron.)

Priporočajo se sledeče domače tvrdke:

(Za dvakratno objavo viedna se računa 8 kron.)

BARVNI TRAKOVI, ČRNILA.
Bar Fran, Ljubljana, Cankar. nabr. 3
FOTOGRAFSKI ATELJE:
Grabec Franjo, Miklošičeva c. 6.
JAVNA SKLADIŠČA
»Balkan«, L. Ljublj. javno sklād., Dunajska c. 33. (Tel. 366.)
KLEPARJI
Korn T., Poljanska cesta 8.
Remžgar & Smerkol, Flor. ul. 13.
KNJIGARNE
Jugoslav. knjigarna, Pred škofijo.

KNJIGOVEZNICE
Knjigovoznica K. T. D., Kopitarjeva ulica št. 6.
KONFEKCIJSKE TRGOVINE
Olup Josip, Pod Trančo.
LEKARNE
»Pri Mariji Pomagaj«, Reslj. c. 1.
MEHANIČNA DELAVNICA
za pisalne stroje.
Bar Fran, Ljubljana, Cankar. nabr. 5
MODNI SALONI
Götzl Marija, Zidovska ul. 8 in 7.

MODNI SALON ZA OBLEKE:
Rodič Zdenka, Gradišče 8/B, I. n
PISALNI STROJI
Bar Fran, Ljubljana, Cankar. nabr. 5
RAZMNOŽEV. APARATI.
Bar Fran, Ljubljana, Cankar. nabr. 5
SPEDICIJSKA PODJETJA
»Balkan«, Dunaj. c. 33. (Tel. 366.)
Uher F. & A., Selenburgova ulica 4. (Tel. 117.)

SOBNO SLIKARSTVO
Košak Ivan, Bleiweisova cesta 15.
Zuran Martin, Mestni trg 12.
STAVBENA PODJETJA
Treo Viljem, arhitekt, mestni stavbenik, Gosposvetska cesta 10.
Jakob Vodopivec, Zagorje ob Savi.
TRGOV. Z URAMI IN ZLATNINO
Černe Lud., Wollova ulica 3.
Pakič Ivan, Stari trg št. 20.
TRGOV. Z DEŽN. IN SOLNEN.
Mikuš L., Mestni trg 15.

TRGOVINE Z ŽELEZNINO IN CEMENTOM.
Erjavec & Turk pri »zlati lopati«, Valvazorjev trg št. 7.
Sušnik Alojzij, Zaloška cesta 21.
ZALOGA POHISTVA.
F. Faidiga sin, Sv. Petra cesta 17.
ZALOGA VOLNENIH IN SVILENIH SIT.
Schuster Anton, Stritarjeva ul. 7.
Naročajte »Slovenca«!

Mirvo za govedo več tisoč kilogramov proda L. Pestalor, St. Vid 1, pošta Lukovica.

Mebiovana soba v sredini mesta se zamenja. Naslov pove uprava lista pod št. 1166.

Prostovoljna prodaja finega pohištva
ter raznovrstnih hišnih predmetov. Licitacija se vrši radi odstopovanja v soboto 2. IV. od 9. ure popoldne naprej v skladišču Balkan, Dunajska cesta. Ogled predmetov v petek cel dan.

ČEBULČEK
in Zlatni semenski grah priporočila SEVER & KOMP., LJUBLJANA.

Zastopnika

za prodajo zamaškov iz probkovine za pivovarsko, vinsko in spirituozno stroko išče sposobna tovarna probkovine.

Samo seriozni dobro uvedeni izvežbani reflektanti naj pošljejo svoje dopise na Miroslav Polák, tovarna zamaškov Praga II. Klimenska 20.

Severonemško krmilno peso
zadnje letine, najceneje, priporočna trgovcem
Sever & Komp., Ljubljana.

Prodaja lesa.

Na veleposestvu »Soteska« se proda približno 1700 m³ jel. in smrek. in približno 4500 m³ bukovega porabnega lesa potom pismene ponudbe. Natančnejša pojasnila da, in ponudbe sprejme do 15. aprila 1921 gozdni urad v Soteski, p. Toplice pri Novem mestu.

GOLUB PATENT K 108-

v škatljah, predvojne izvršitve in kakovosti, pri večjih naročilih znaten popust in vse ostale vrste cigaretnega papirja po znižanih cenah nudi in razpošilja po poštnem povzetju od 10 škatelj dalje:

„ORIENT“ Trgovačko skladišče, ZAGREB

Gajeve ulica 8

Brzjavlj: „ORIENT“

Pozor!

Dospela je velika pošiljatev raznih gumbov, igel, modnih stvari, vezenin, finih žlic, rlinčic za čevlje, zapon, toaletnih stvari, čevljarskih potrebščin in orodja itd. Za obilen obisk se priporoča tvrdka Jos. Petelin, Ljubljana, Sv. Petra nasip št. 7.

Najnižje cene na drobno in na debelo

Banka in menjalnica L. KOHN I DRUG, Zagreb
Telefon 23—88. Preradovičeva ul. 2. Brzjavlj: Kohnbanka.

EFEKTUIRA

Prodaja in kupuje

PREVZEMA

borzne naloge najkulantneje

VALUTE IN EFEKTE

vloge proti ugodnejšemu obrestovanju

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

Stritarjeva ulica št. 2.

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici, Celju, Mariboru, Borovljah, Ptuj in Brežicah.

Delniška glavica K 50,000.000.
Rezerve K 45,000.000.

Se priporoča za vse v bančno stroko spadajoče posle. Prodaja sračke razredne loterije.

Cekovni račun številka 10.509. — Brzjavni naslov: Banka, Ljubljana. — Telefon štev. 261 in 413.